ఎదురులేని మనిషి

ఎన్టీఆర్ జీవితచరిత్ర

– డా. నందమూరి లక్ష్మీపార్వతి

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

విషాదం

రామస్వామి మంచాన పడ్డాడు. రోజురోజుకూ మనిషి కుంగిపోతున్నాడు. శరీర రోగానికి మందులుంటాయి. మానసిక జబ్బుకు మందేలేదు. కుటుంబమంతా తలో దిక్కయ్యారు. ఒకళ్ళకొకళ్ళకు సామరస్యం లేదు. సొంత అన్నదమ్ములే తీవ్రంగా ద్వేషించుకుంటున్నారు. తన కళ్ళముందే ఎన్నో ఘోరాలు జరుగుతున్నాయి. ఒకనాటి తన వైభవం గుర్తొచ్చింది. చిన్నపిల్లాడిలా వెక్కెక్కి ఏడ్చాడు. భార్య సముదాయించింది.

"నీకు తెలియదే నా బాధ. రామస్వామి చౌదరి దారమ్మట వస్తుంటే వూరు వూరంతా గజగజలాడిపోయింది. ఈరోజేవిటి ఈ పరిస్థితి. ఈ కుక్కిమంచంలో లేవలేని స్థితిలో ఎందుకింకా ప్రాణం పోదు."

"ఎందుకండీ అనవసరంగా బాధపడతారు. జబ్బులు మనుషులకు కాక మానుకొస్తాయా? తగ్గిపోతుందని ఆచార్యులు చెప్పారు. మీరు మనసు ప్రశాంతత చేసుకోండి. కాస్త కృష్ణా రామా అనుకోండి."

"ఇంకా ఎక్కడ ప్రశాంతత? ఒక్కసారే వల్లకాట్లోనే తీసుకుంటా. పొయ్యేముందు కూడా దిగుళ్ళతో పోవాల్సి వస్తుందనే బాధపడుతున్నా"

"ప్రయోజనం లేనప్పుడు దిగులుపడి ఏం చెయ్యగలం. ఎట్టా రాసుంటే అట్టా జరుగుతుంది. కొంచెం మనసు చిక్కబట్టుకోండి."

"నీకు తెలీదే లక్ష్మయ్యను చూసి ఎన్నాళ్ళయింది. వీళ్ళు పిలవరు. వాళ్ళురారు. చివరకు మంచంలో వున్న తండ్రి నోరు తెరచి అడిగినా వీళ్ళ పంతాలే తప్ప నా కన్న మనసును అర్థం చేసుకోరేం. ఒక్కసారి బిడ్డలందరిని కళ్ళారా చూసుకుని పోవాలనుందే"

మహాలక్ష్మమ్మ భోరున ఏడ్చింది.

"మనకా రాత లేదండి. మన పిల్లలు కలవరు. మనకింతే ప్రాప్తం. ఏంటో పాడు జీవితాలు."

"నిజమే. ఎట్లాంటి జీవితం గడిపాను. ఎన్ని కుటుంబాలు బాగుచేశాను. చివరికి నా కుటుంబాన్ని ఈ విధంగా చూడాల్సి వచ్చింది."

"ఊరుకోండి. ఎంత బాధపడ్డా జరిగిపోయిన రోజులు మళ్ళీ రావుగా. మనసు దేవుడి మీద పెట్టండి"

"ఏం దేవుడో, నన్నెప్పుడు తీసుకుపోతాడో?"

ఆయన నీరసంగా కళ్ళు మూసుకున్నారు. లోపల కూతురు ఆ మాటలన్నీ వింటూనే ఉన్నది. అయినా ద్వేషంతో నిండిపోయిన ఆ గుండెకు కన్నతండ్రి ఆవేదన అర్థంకాదు, కాలేదు. దిగులుతోనే రామస్వామి కళ్ళు మూసారు. బంధువులందరికీ వార్తలు వెళ్ళాయి. లక్ష్మయ్యకు కబురులేదు.

మరణం కూడా మార్చలేనంతగా స్వంత అన్నదమ్ముల మధ్య రగిలిన ద్వేషాగ్ని కన్న హృదయాన్ని బలితీసుకున్నా ఆరలేదు.

'అధమస్య కోపం మరణపర్యంతం'

లక్ష్మయ్యని పిలవరని తెలిసిన ఒకాయన జాలితో కబురు పంపించాడు. తండ్రి మరణించాడని.

వార్త వినగానే లక్ష్మయ్య, వెంకట్రావమ్మ భోరున ఏడ్చారు. లక్ష్మయ్య ఎప్పుడూ గుంభనంగా వుండే మనిషి. అంతగా దుఃఖపడటం ఎప్పుడూ చూడలేదు. తండ్రిని చివరిసారయినా చూడలేకపోయానే అని ఆయన బాధ. కుటుంబమంతా బయలుదేరారు. భార్యాభర్తలు, తారకరాముడు, త్రివిక్రముడు, చెంచయ్య వెళ్ళారు. వీళ్ళు వెళ్ళేసరికి శవ సంస్కారాలు జరుగుతున్నాయి. ఒకవైపు పాడికట్టి సిద్ధం చేశారు. మరోవైపు బ్రాహ్మణుడు చావు మంత్రాలు చదువుతున్నాడు. మహాలక్ష్మమ్మ కొంగు కప్పుకుని ఏడుస్తున్నది. కూతుళ్ళు బుడి బుడి రాగాలు తీస్తున్నారు. కొడుకులంతా శవాన్ని తరలించడానికి హైరానా పడుతున్నారు. బంధువులు తలోమూల కూర్చుని రాని కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటూ కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు.

"లక్ష్మయ్యను పిలవలేదంటగా" ఒకామె.

"అవును. చచ్చిపోయాక గూడా ఎందుకీ పంతాలు?" మరొకామె వేదాంత ధోరణిలో అన్నది.

"ముసలాయన ప్రాణం కొడుకు కోసం కొట్టుకుని కొట్టుకుని పోయిందంట."

ఒకామె సానుభూతి.

"ఏం కొడుకులో ఏమో, ఆస్తులయితే పంచుకుంటారు గానీ తల్లిదండ్రుల బాధ చూడరు."

"అది నిజమే. మా ఇంట్లో ఇదే భాగోతం. ఇంతకీ లక్ష్మయ్య వస్తాడంటావా?"

"తెలిస్తే వస్తాడు. కానీ కబురు చెయ్యలేదుగా. పాపం లక్ష్మయ్య మంచాడు. ఎప్పుడూ అన్నదమ్ముల్ని ఒక్కమాట అన్న పాపాన బోలా. పొలం కాజేసి నానాతిట్లు తిట్టి, చివరకు తారకం బాబు పెళ్ళికి పిలవటానికి వస్తే అవమానం చేసి పంపారు. ఆఖరికి తండ్రి చావుక్కూడా పిలవలా. ఎంత మూర్ఖులో వీళ్ళు."

"అవును ఊరంతా వీళ్ళదే తప్పంటున్నారు. పిల్లను చేసుకోనంత మాత్రాన అంత కక్షలు పెంచుకోవాలా? ఏం మనుషులో ఏమో?" మరొకామె మూతి విరిచింది.

"అంతా ఈ ఆడంగుల్లోనే ఉందంట. వీళ్ళే మగాళ్ళను రెచ్చగొట్టి ఇంత దూరం తీసుకొచ్చారు."

వీళ్ళ సంభాషణ సాగుతూనే వున్నది. దూరంగా లక్ష్మయ్య కుటుంబం రావటం కనిపించింది. అందరూ ఏడుపు మర్చిపోయి వాళ్ళవైపు చూస్తున్నారు.

కొడుకొచ్చాడని వినగానే మహాలక్ష్మమ్మ కూడా ముసుగుతీసి లక్ష్మయ్య వైపు చూసింది. అక్కడే నిలబడి వున్న నాగయ్య కోపంగా వుండటంతో ఏం మాట్లాడలేక మళ్ళీ ముసుగు కప్పుకున్నది. ఇంట్లో వాళ్ళు కానీ వాళ్ళ తాలూకు మనుష్యులు కాని ఎవ్వరూ ఏం మాట్లాడలేదు. బొమ్మల్లా చూస్తున్నారు.

"చూశావా అక్కయ్యా పాపం వార్త తెలిసి పరుగెత్తుకొస్తే ఒకళ్ళు కూడా మాట్లడలేదు."

"వీళ్ళ బుద్ధులింతే. నువ్వన్నా వెళ్ళి ఆ మంచం తెచ్చెయ్యరాదూ"

"నేనా? రేపటి నుండి వీళ్ళతో తిట్లు తిని చావాలి. ఈ ఆడాళ్ళ నోళ్ళు, అమ్మో మనకెందుకులే గొడవ"

"తారకం బాబు ఎంత పెద్దాడయ్యాడు. దొరబాబులా వున్నాడు. అంతా వాళ్ళ నాయనమ్మ ఛాయే వచ్చింది."

"పాపం ఎంతసేపు నిలబడతారు. తారకం బాబునన్నా కూర్చోమందాం" ఒకామె చెక్కపీట తీసుకెళ్ళి ఇచ్చింది కూర్చోమని. తారకం బాబు వద్దని తలూపాడు. లక్ష్మయ్య తండ్రి పాదాలకు నమస్కరించి తల్లి ఎదురుగా నేలమీద చతికిలపడ్డాడు. వెంకట్రావమ్మ కూడా వచ్చిన దగ్గర నుండి ఏడుస్తూనే వుంది. అన్ని ఏర్పాట్లు పూర్తయ్యాయి.

"ఇక శవాన్ని తీసుకురండి" ఎవరో కేకపెట్టారు. సుబ్బయ్య, రాజయ్య, నాగయ్య శవాన్ని లేపి కూర్చోపెట్టి స్నానం చేయించారు. తెల్లటి మల్లు పంచెకట్టి ముఖాన బొట్టుపెట్టారు. కాళ్ళకు చేతులకు పసుపురాసి చివరిసారిగా అందరిని దణ్ణం పెట్టుకోమని చెప్పారు.

ఒక్కొక్కరే వచ్చి దణ్ణం పెట్టి పోతున్నారు. లక్ష్మయ్య కుటుంబం కూడా దణ్ణం పెట్టారు. లక్ష్మయ్య చెల్లెలొకామె గొణిగింది.

"సిగ్గుండాలి. పిలవని పేరంటానికి వచ్చారు"

తారకరాముడికి వచ్చిన కోపం అంతా ఇంతా కాదు.

"అత్తా కొన్ని చోట్లకు పిలవకపోయినా వెళ్ళాలి. నీలాంటివాళ్ళు పిలిచినా వెళ్ళకూడదు"

"నా ఇంటికొచ్చింది చాలక సిగ్గులేకుండా మాట్లాడుతున్నావా?" ఆమె కయ్యిన లేచింది.

"నాకెందుకు సిగ్గు. మీకుండాలి. నలుగురు నోట్లో ఉమ్మేస్తున్నారు. తాతయ్యకు జబ్బుగా వుంటే ఒక్కసారయినా కబురుచేశారా? మీలాగే మా నాన్న కూడా ఆయనకు పుట్టాడు. కనీసం చావుక్కూడా పిలవని మీ సంస్కారాన్ని చూసి మీరే సిగ్గుపడాలి"

నాగయ్య కోపంగా లేచాడు. ఇటు లక్ష్మయ్య, అటు కొంతమంది పెద్దలు మందలించడంతో తాత్కాలికంగా తగ్గిపోయారు. శవాన్ని పాడెమీదకు ఎక్కించేటప్పుడు ఎవ్వరికీ దుఃఖం ఆగలేదు. లక్ష్మమ్మను అసలు పట్టుకోలేకపోయారు.

మోహబంధాలను మించి రాగ భోగాలను ముగించి, చలన జీవ పేటికాధమనుల తెంచి అగమ్యమయిన దెసకు అనాహూతంగా తరలిపోయె మృత్యుశకటధారులకు. దుఃఖమేముంటుందో తెలియదుకాని, మమతలు పెనవేసుకుని ఇహలోక బంధాల్లో ఇంకా కొన్నాళ్ళు బతుకు సాగించమని విడవబడిన జీవన సహచరుల దుఃఖం అంతులేని బాధా ప్రవాహం. ఎవ్వరూ శాశ్వతంగా వుండిపోలేకపోయినా బ్రతికినన్నాళ్ళూ వియోగాప్త, దుఃఖం దుస్సహమైనదే అందుకే చచ్చినవాళ్ళ సమాధులు శ్మశానంలో వుంటే, ఇళ్ళే బతికున్న వాళ్ళకు సమాధులు. ఇద్దరికీ తేడా లేదు.

శవవాహకునిగా కూడా లక్ష్మయ్యను రానివ్వలేదు. అయినా బాధను, అవమానాన్ని దిగమింగుకుని శ్మశానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ దహనక్రియలు పూర్తయ్యాక చెరువుగట్టు మీదే తలనీలాలిచ్చి, స్నానం చేసి మధ్యాహ్నం రెండుగంటలకు తిరిగొచ్చాడు. అప్పటికి ఇంట్లోవాళ్ళు, చూడవచ్చిన వాళ్ళు భోజనాలు చేస్తున్నారు. ఇంటికొచ్చిన లక్ష్మయ్యను, తారకరాముడిని, చెంచయ్యని కూర్చోమని ఎవ్వరూ మంచం వెయ్యలేదు. వెంకట్రావమ్మ వచ్చినప్పుడు ఎక్కడ కూర్చున్నదో అక్కడే కూర్చుని వున్నది. ఒక్కళ్ళు కూడా ఆమె దగ్గరలేరు. తల్లిని లోపలికి తీసుకెళ్ళినట్టున్నారు. ఆమె కూర్చున్న ప్రదేశం ఖాళీగా వున్నది. అక్కడక్కడ వచ్చినవాళ్ళు గుంపులుగా కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. శవానికి స్నానం చేయించిన చోటుకు పిల్లలను పోనియ్యకుండా తల్లులు జాగ్రత్తపడుతున్నారు. వాతావరణమంతా ఏదో అసహజంగా వున్నది. తాటాకుల పందిరి క్రింద మంచం వాల్చుకుని కూర్చున్నారు. వచ్చిన వాళ్ళందరిని పేరుపేరున భోజనాలకు పిలుస్తున్నారు. కానీ వీళ్ళనెవరూ పిలవలేదు.

మూడయింది. ఎండ ఒకపక్క కడుపులో ఆకలి ఒక పక్క. దానికితోడు అవమానపు మంట గుండెను కాలుస్తున్నది. తారకరాముడు పరశురాముడిలా వున్నాడు.

"ఎంతసేపని అలా కూర్చోవటం?" అదే అడిగాడు.

"చూద్దాం. మనవైపు లోటు వుండకూడదు" లక్ష్మయ్య చెప్పాడు.

"మనం చెయ్యవలసిందంతా చేశాం. అయిపోయింది. తాతయ్యతోనే అనుబంధాలన్నీ పోయాయి. ఇంకా మనకెవ్వరున్నారని ఇక్కడ కూర్చోవటం నాన్నా? వెళ్ళిపోదాం రండి"

"తారకం కాసేపు మాట్లాడొద్దు. పడ్డవాళ్ళెప్పుడూ చెడ్డవాళ్ళు కారు. వెంకట్రావమ్మ వారింపుగా అన్నది.

"బుల్లీ! ఓర్పుకు కూడా హద్దుంటుంది. ఫో అంటుంటే చూరుపట్టుకుని వేళ్ళాడటం ఎందుకు? మనమంటే సరి. మామయ్యకేం కర్మ అవమానించపడటానికి. కనీసం మానవత్వం కూడా మర్చిపోయి, ఇట్టాంటి పరిస్థితుల్లో కూడా ఇంత అవమానం చేస్తుంటే చూస్తూ ఊరుకోవటం నా వల్లకాదు."

"మామయ్యా వెళదాం పదండి."

"ఉండు తారకం పెద్దవాళ్ళ మాట కాదనటం ఎందుకు? కాసేపు కూర్చో. నా గురించేమీ బాధపడొద్దు. నేనన్నిటికి సిద్ధపడే వచ్చాను. వీళ్ళ బుద్ధులు ఎవరికి తెలియవు? చూద్దాం ఏం జరుగుతుందో?"

తాత్కాలికంగా తారకరాముడు శాంతించినప్పటికీ కడుపులో వేదన కదులుతూనే వున్నది. వాడిపోయిన తమ్ముడి ముఖం చూస్తుంటే బాధ మరింత ఎక్కువయింది. అక్కడ కూర్చోలేక అటూఇటూ పచార్లు చెయ్యటం మొదలుపెట్టాడు.

పొద్దు వాలిపోతున్నది. తీక్షణమైన కిరణాల వాడిని, వేడిని తారకరాముడిలో నిక్షిప్తం చేసి సూర్యుడు కొంచెం చల్లబడ్డాడు. ఊరి చెరువు కింద నుండి అడపాదడపా వచ్చే గాలి కెరటాలు బాధితులను పరామర్శిస్తున్నాయి. ఎర్రరంగు పూసుకుని ఆకాశం ముస్తాబుకు సిద్ధమవుతున్నది.

వచ్చినవాళ్ళంతా ఇళ్ళదారి పట్టారు. ఆనోటా ఆ నోటా లక్ష్మయ్యకి జరిగిన పరాభవం పక్క వూళ్ళకు పాకిపోయింది. వాళ్ళు భోజనం లేకుండా అలాగే కూర్చున్నారన్న విషయం విని బాధపడని వాళ్ళులేరు.

అప్పటి కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యే కాజ రామనాథం ఊరు గొన్నూరు. ఆ గ్రామంలో లక్ష్మయ్య దూరపు బంధువులున్నారు. విషయం తెలిసిన వెంటనే వాళ్ళు ఇంకా గ్రామంలోని పెద్దలు, కుర్రాళ్ళు అందరూ ఒక వందమంది దాకా వచ్చారు. నీరసపడి కూర్చున్న లక్ష్మయ్యని చూసి అందులో ఒకాయన "బాబాయ్, ఇంకా కూర్చున్నావెందుకు? పద ఇంటికి పోదాం". ఆ మాటల వెనుక దాచిపెట్టిన రోషం కనిపిస్తూనే వుంది.

"ఎందుకురా బెజవాడ పోతాం"

"ఇంకెప్పుడు పోతారు. పొద్దుగూకుతుంటే. ఇప్పుడెట్లా ప్రయాణం. పదండి ఇంటికి వెళ్దాం."

ఆడవాళ్ళు వెంకట్రావమ్మను చుట్టుముట్టారు.

"తారకం వాళ్ళకు తెలియకపోతే నీకయినా తెలియదా? రోషం చంపుకుని పలకనోళ్ళ ఇంటిదగ్గర పడిగాపులు కాయటం ఎందుకు? వీళ్ళు కూడు పెట్టకపోతే ఇక వేరే ఎవ్వరూ లేరనుకున్నారా? ఈ ఊరాళ్ళకు బుద్ధిలేకపోతే మా వూరాళ్ళకుంది. పద పోదాం. దాదాపు చేతులమీద ఎత్తుకున్నంత పనిచేశారు"

తారకరాముడికి అప్పుడొచ్చాయి కళ్ళమ్మట నీళ్ళు. వేసవి తాపానికి తొలకరి మేఘం చల్లదనాన్నిచ్చినట్టు బాధాతప్త హృదయానికి ఇంత ఓదార్పు మండే మనసును ద్రవింపచేస్తుంది. ప్రస్తుత పరిస్థితి అది. ఎంతో బలవంతం మీద గొన్నూరు తీసుకెళ్ళారు.

వీళ్ళు వెళ్ళేసరికి ఆడవాళ్ళు వేడివేడిగా భోజనాలు సిద్ధం చేశారు. ఊరు ఊరంతా కదలివచ్చి ఆ కుటుంబాన్ని సానుభూతిగా పలకరించారు. ఆరోజు నాగయ్య కుటుంబాన్ని తిట్టనివాళ్ళు లేరు.

భోజనాలయ్యాక చెంచయ్య తన ఊరికి బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాడు. శాస్త్రప్రకారం ఎక్కడా వుండకూడదు కనుక గౌన్నూరు వాళ్ళు కట్టిన బండిలో లక్ష్మయ్య కుటుంబం పామర్రుదాకా వచ్చి నైటు బస్సులో ఆ రాత్రే బెజవాడ చేరుకున్నారు.

జరిగిన అవమానం తారకరాముడి గుండెపొరల్లో మరొక అరలో భద్రంగా ఇమిడిపోయింది. వేసవి తాపాన్ని తగ్గించలేని చంద్రుడు చిన్నగా మబ్బు చాటుకు తప్పుకుంటుండగా తారకరాముడి కళ్ళు మెల్లగా మూతలు పడ్డాయి.

నిర్ణయం

"నీ ముఖం. మాకు మాత్రం రామారావు మీద ప్రేమలేదా? అతను ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతే మేం చూస్తూ వూరుకుంటామా? మంచి స్నేహితులం కనుక అతనికి మంచి జరగాలని కోరుకుంటున్నాం."

"అవును...అవును... అంతే" అందరూ మళ్ళీ కోరస్‌గా అన్నారు.

"మీరెన్ని చెప్పినా నా మనస్సు సినిమా రంగం మీదకి పోవటంలేదు. ఏదో కుటుంబానికి సరిపడే ఉద్యోగం దొరికింది. రోజూ మావాళ్ళను చూసుకుంటూ జీవితం గడపొచ్చు. ఎందుకనవసరమైన ఆశలు" తారకం బాబు తాపీగా అన్నాడు.

"ఆశలు కాదు రామారావ్ ఆశయాలు. నువ్వొక గొప్ప నటుడివి. ఒక మహా కళాకారుడు అనామకంగా ఈ మూల ఆఫీసుకు పరిమితం కావల్సిందేనా? అందరూ కలాకారులు కాలేరు. వాళ్ళు ప్రత్యేకంగా పుడతారు. అందరిని ఆనందింపచేయవలసిన నీవు "నాలుగు రూపాయలొస్తే చాలు, కుటుంబానికి సరిపోవా? ఇటువంటి మాటలొద్దు" చలపతి బాగా వత్తిడి చేశాడు.

"పోనీ మీరన్నమాట నిజమే అనుకుందాం. నాకక్కడ స్థిరమైన వేషాలు దొరకాలిగా. నేనిక నటుడన్న గుర్తింపు తెచ్చుకోవాలిగా? ఆకాశంలో మబ్బును చూసి కుండలో నీళ్ళు పారబోసుకున్నట్టవుతుంది. వద్దులే బ్రదర్ మీ అందరి మధ్య ఇలాగే వుండనివ్వండి."

కథ అడ్డం తిరుగుతున్నందుకు చలపతిరావు బృందానికి బాధగా ఉంది. ఈ మొండి మనిషిని ఎలా మార్చాలో అర్థంకావటంలేదు. వాళ్ళకు ఆశ్చర్యంగాకూడా వుంది. సినిమా ఛాన్స్ అంటే ఎవరయినా ఎగిరి గంతేస్తారు. ఇతని మనస్తత్వమేమిటి? ఇరవయిలో అరవయిలాగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. ఎట్లయినా ఒప్పించకుండా వెళ్ళకూడదనుకున్నారు.

"రామారావ్! ఒక్కసారి ఆలోచించు. నీకంటే వయస్సులో, అనుభవంలో పెద్దవాణ్ణి. ఆర్థికంగా ఎన్నో ఇబ్బందులు నేనుకూడా ఎదుర్కొన్నాను. ప్రస్తుతం ఎదుర్కొంటున్నాను." చలపతిరావు బాధనంతా గొంతులోకి తెచ్చుకుని మాట్లాడుతున్నాడు.

తారకరాముడు కొంత మెత్తబడ్డాడు. కంటిముందు పోగొట్టుకున్న పొలం కనపడింది. బంధువుల మోసాలు, తల్లిదండ్రుల కన్నీళ్ళు అన్నీ గుర్తుకొచ్చేసరికి పౌరుషం ఒక్కసారి బుస్సున పొంగింది. అవును తన పగ తీరాలంటే అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకోవాలి.

ఈ చిన్న ఉద్యోగంలో తన తండ్రి ఆవేదన ఎలా తీరుతుంది? పోగొట్టుకున్న ఆస్తి ఎలా వస్తుంది? జరిగిన అవమానాలు గుండెను కాల్చేస్తుంటే సర్దిపుచ్చుకుని గడపటం రోషం లేని వాళ్ళు చేసేపని. కష్టపడి సంపాదించాలి. తన వాళ్ళను చూసి అందరూ ఈర్ష్యపడేలా అందలాల్లో కూర్చోపెట్టాలి. అంతే. జీవితం అటో ఇటో తేల్చుకోవాలి. దట్సాల్.

"ఒకె బ్రదర్! మీ మాటలు నాలో కొత్త ఉత్సాహాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. ఇన్నాళ్ళుగా నాలో రేగుతున్న కసికి ఊపిరిపోస్తున్నాయి. మీరు చెప్పినట్టే నా అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకుంటాను."

"చాలా సంతోషం రామారావ్. ఇప్పుడు సరిగ్గా ఆలోచిస్తున్నావ్. పౌరుషవంతుడెప్పుడూ కలిసొచ్చే అదృష్టం కోసం చూడడు. తానే వెతుక్కుంటూ వెళ్తాడు. నీకు తప్పకుండా మంచి యోగం పడుతుంది. సందేహం లేకుండా వెళ్ళు. కొండవీటి రాజుల కులదేవత నీకు ఆశీస్సులిస్తుంది."

చలపతి నిజంగాఅంటున్నాడో, నటిస్తున్నాడో కొలీగ్స్‌కు అర్థంకావటం లేదు.

"అయితే రెడ్డిరాజుల ఆత్మలు కూడా ఇక్కడే తిరుగుతుంటాయా?" అప్పారావు భయం భయంగా అన్నాడు.

"తిరగటమేమిటి? మన దగ్గరే కూర్చుని మాటలు వింటుంటాయి" నరసింగం అన్న మాటలకు అప్పారావు బెరుకుగా శిధిలాలవైపు చూశాడు. నిశ్శబ్దంగా వున్న ఆ వాతావరణం, పడిపోయిన రాతి గోడలు భయానకంగా కనిపించాయి.

"రామారావ్, కిందకు వెళ్దామా?"

"పదండి. చాలా సమయమయింది. కింద చూడవలసిన ప్రదేశాలు వున్నాయి. అవికూడా చూసి ఇంటికి వెళ్ళిపోదాం" తారకరాముడు పైకి లేస్తూ న్నాడు.

ఆఫీసు బృందమంతా కిందకు దిగింది. దారిలో అప్పారావు ఇటూ అటూ చూస్తూ అందరి మధ్యలో నడుస్తూ కొండ దిగాడు. అందరూ గుడిముందుకెళ్ళారు. ద్వారం ముందున్న స్థూపం మీద చెక్కబడివున్న అక్షరాలు చదవటానికి ప్రయత్నం చేశారు. "ఇదెవరు రాసుంటారు?" ఒకతను అడిగాడు.

"మీ తాతగారయ్యుంటారు. ఇక్కడకు వచ్చి ఇదంతా చూసినట్టు రాసుంటారు" మరొకడు ఎగతాళి చేశాడు.

తారకరాముడు పరీక్షగా చూస్తూ "ఇది రెడ్డిరాజులు వ్రాయించిన శాసనం. బహుశా దానమిచ్చిందో, లేక విజయానికి గుర్తుగానో వ్రాసుంటారు. అక్షరాలు సరిగ్గా కనపడటంలేదు."

"రామారావ్ ఇక్కడ చూడు. వాకిలికి రెండువైపులా రాజు, రాణి విగ్రహాలున్నాయి. రెడ్డిరాజుల్లో ఎవరయ్యుంటారు?

"అయ్యుండొచ్చు. లేదా ఈ వినాయకుడిని పూజచేస్తున్నట్టు చెక్కొచ్చుగా"

"కావొచ్చు. తెలియని దాన్ని గురించి సమయం వృధా చేసుకోవటం ఎందుకు?"

"లోపల మీకో విచిత్రం చూపిస్తా పదండి" ఆ మాటలకు అందరూ నవ్వారు.

"రామారావ్ లోపల ఏముందని చూపిస్తావు? ఈ మండపమేగా. చుట్టూ గోడ, ఇంకేముందు? ఒకాయన పట్టి పట్టి చూస్తూ అన్నాడు.

"కాదురోయ్, ఏదో గది కనపడతావున్నది. అందులో ఏదన్నా సమాధి వున్నదా?" కొలీగ్ అడిగాడు.

"కాదు చూపిస్తారండి"

తారకరాముడిని బృందమంతా అనుసరించారు. విశాలమైన మండపం రెడ్డిరాజుల కళాభిమానానికి నిదర్శనంగా చుట్టూ చెక్కిన నగిషీలు, ఆ మండపం చుట్టూరా ప్రహరీ, చీమ చిటుక్కుమనటంలేదు. తారకరాముడు మండపాన్ని ఆనుకుని వున్న ఒక గదిని చూపించాడు.

"ఇది చూడండి" - అందరూ ఆసక్తిగా వంగి చూశారు. అప్పారావు భయం భయంగా వెనకనుండి తొంగిచూశాడు.

"ఏముంది బ్రదర్. అంతా చీకటేగా" చలపతిరావన్నాడు.

"అవును. కళ్ళు పొడుచుకున్నా కనిపించటంలేదు" మరొకాయన అన్నాడు.

ఎవరో అగ్గిపుల్ల గీశారు. ఆ కొంచెం వెలుగులో రెండు తీగలు కనిపించాయి. గదిమధ్యలో ఒక బావి కనిపిస్తున్నది. గోడలో నుండి బయటకు నీళ్ళు పోవటానికి జేగురు రంగులో చిన్న రాతికాలవ.

"అమ్మో, ఇది దయ్యాల బావా?" అప్పారావు వణుకుతూ అడిగాడు.

"అవును. ఎవరు భయపడతారో వాళ్ళను అమాంతం ఈ నూతిలోకి లాక్కొని తినేస్తుందంట" తెలిసినట్టే సీరియస్‌గా చెప్పాడు ఒక కొలీగ్.

"రామారావ్ చూసిన వరకు చాలుకాని వెళ్దాం పదయ్యా" అప్పారావుకు చెమటలు పోస్తున్నాయి.

"ఇదేమిటంటావు బ్రదర్ - రెడ్డిరాజుల మంచినీళ్ళబావా?" ఒకతను ఆసక్తిగా అడిగాడు.

"అయ్యుండొచ్చు. కానీ ఒక కథ మాత్రం బాగా ప్రచారంలో వున్నది. ఈ గ్రామంలో ఎవరినడిగినా అదే కథ చెబుతారు. కథ దారిలో చెప్పుకుందాం. ముందిక్కడ నుండి వెళ్దాం పద" అప్పారావు తొందర చేశాడు.

"ఉండు, పూర్తి వివరాలు తెలుసుకుని వెళ్దాం. ఇంత పిరికివాడివి ఎందుకొచ్చావు నాయనా?" ఒకాయన వీపు చరుస్తూ అన్నాడు.

"ఈ బావి గురించి కథ కావచ్చు. నిజమూ కావచ్చు. రెడ్డి రాజ్యం అంతరిస్తుందనగా వాళ్ళ ఆస్థానంలో ఒక బ్రాహ్మణుడు రాజగురువుగా వుండేవాడట. రోజూ పురోహితుడు రాజు కొలువుకు వస్తూ సలహాలు చెబుతుండేవాడు. ఒకరోజు రాజుగారు పాలనా విషయంగా వచ్చిన చికాకుల్లో వుండి రాజగురువును గౌరవించలేదట. అప్పుడు రాజగురువు కోపంతో రాజుగారిని నిందించగా అసలే కోపంగా వున్న రాజు అతడిని భటులతో బయటకు నెట్టించగా అవమాన భారంతో బ్రాహ్మణుడు వుడికిపోయి రాజవంశాన్నే నాశనం చెయ్యాలని సంకల్పించాడట."

"అచ్చం చాణక్యుడి శపథంలా వున్నది కదూ."

"అవును. జరిగిన అవమానానికి ప్రతీకారంగా నందవంశాన్నే నిర్మూలనం చేశాడు కౌటిల్యుడు"

"తర్వాతేమయింది" తెలియకుండానే అందరూ కూర్చున్నారు. అప్పారావుకూడా కుతూహలంగా వింటున్నాడు.

"అవమానంతో దెబ్బతిన్న పురోహితుడు చాలా రోజులు ఆలోచించాడు. రాజుతో సఖ్యతగానే వున్నాడు. ఆయన అనుమతితో ఈ కొండ క్రింద అంటే మనం కూర్చున్న ఈ బిల్డింగ్ కట్టించుకున్నాడు. ఈ గదికొచ్చేసరికి రాత్రిపూట రహస్యంగా పనిచేయించాడు. బావిని త్రవ్వించి అందులో కత్తులు నాటించాడు.

"కత్తులా? ఇప్పుడు కూడా వున్నాయా?"

"ఉన్నయ్యంటారు. ఎవరూ ధైర్యం చేసి దిగరు కదా"

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments